

NYT OM SVAMPESYGDOMME I VINTERSÆD OG ALM. RAJGRÆS TIL FRØ I UGE 20 I REGISTRERINGSNETTET

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Gulrust har bredt sig i tritcale i den forløbne uge, ligesom der er fundet flere tilfælde af gulrust i hvedesorten Benchmark. Den første delte aksbehandling mod Septoria skal nu udføres i mange hvedemarker.

VINTERBYG

Bygrust er fortsat mest udbredt, og der er udløst bekæmpelse i ca. 30 procent af de ubehandlede marker. Angreb er fundet i alle sorter, men mest i Wootan, Trooper, Mecurioo og KWS Infinity.

Skoldplet er næstmest udbredt. Mest skoldplet er fortsat fundet i Frigg. Mest meldug er fortsat fundet i KWS Infinity og Matros. Bygbladplet er mindre udbredt.

Fra praksis er meldt om flere marker, hvor Ramularia begynder at brede sig, hvilket er relativt tidligt.

Bygrust bekæmpes i modtagelige sorter indtil omkring blomstring ved over 10 procent angrebne planter. Meldug bekæmpes i modtagelige sorter ved over 50-75 procent angrebne planter indtil gennemskridning. Skoldplet bekæmpes indtil omkring blomstring ved over 10 procent angrebne planter og mindst 3 dage med nedbør i de seneste 14 dage. Vær især opmærksom på skoldplet/bygbladplet i marker med forfrugt byg og samtidig reduceret jordbearbejdning.

I mange marker er der nu tale om den afsluttende behandling, såfremt den ikke allerede er udført. Til afsluttende svampebehandling omkring skridning kan anvendes 30-50 procent dosis

afhængig af smittetryk og forudgående sprøjtning. Der kan f.eks. anvendes 0,15-0,3 l Prosaro/Proline Xpert + 0,2-0,25 l Comet Pro. I stedet for Comet Pro kan også anvendes 0,15-0,2 l Aproach. Mod skoldplet har Proline Xpert bedst effekt. Mod bygrust har Prosaro bedst effekt. Man kan selv blande sig til Prosaro og Proline Xpert ved at blande Proline og Orius. Proline Xpert og til dels Prosaro har også effekt mod Ramularia.

Ønsker man at anvende det nye middel Propulse, kan dette også anvendes, men da der er meget bygrust i år, skal der tilsættes et middel med rusteffekt, dvs. f.eks. Comet Pro/Aproach eller Orius. Der kan anvendes 0,15-0,3 l Propulse tilsat 0,2-0,25 l Comet Pro/0,15-0,2 l Aproach/0,2-0,25 l Orius. Ved meget rust øges dosis af Comet Pro/Aproach og Orius lidt. Propulse har også effekt på Ramularia.

Ved meget bygrust kan behandlingen omkring skridning evt. deles.

Det gennemsnitlige vækststadium er 43 (fanebladets bladskede begynder at svulme), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 51 (begyndende skridning).

VINTERHVEDE

Septoria: Der ses nu varierende angreb af *Septoria* i hvedemarkerne afhængig af sådato, sort og nedbørsforhold. Den første del af den delte aksbeskyttelse skal nu udføres mange steder. Til bekæmpelse anbefales 30-50 procent dosis, hvor højeste dosis anvendes i de mest modtagelige sorter og ved meget nedbør og meget *Septoria* i afgrøden. De mest modtagelige sorter er Hereford, KWS Cleveland, KWS Dacanto, Mariboss, Nuffield og KWS Nils. I de mindst modtagelige sorter Sheriff og Creator benyttes de laveste doser.

Til bekæmpelse anbefales løsninger med meget såkaldt SDHI-middel, dvs. 0,45-0,75 l Bell eller 0,3-0,5 Bell + 0,15-0,2 Comet Pro eller 0,45-0,75 l Viverda + 0,5-0,75 Ultimate S eller 0,4-0,5 l Propulse (0,3 l Propulse er måske for lavt grundet relativ stor doseringsrespons for midlet). Propulse har relativ svag effekt mod rust, så i Benchmark og andre meget rustmodtagelige sorter tilsættes 0,2-0,25 l Orius eller 0,25 l Comet Pro (dosis af Comet Pro hæves lidt, hvis Bell + Comet Pro er valgt), hvor Orius har bedst effekt mod rust.

Som det fremgår af nedenstående, er der den seneste uge modtaget et stigende antal henvendelser om gulrust i Benchmark, hvorfor sorten nu ikke bør stå ubeskyttet mod gulrust. I områder af Jylland, hvor der normalt ikke ses meget gulrust, kan bekæmpelse evt. trækkes, hvis der ikke er udløst *Septoria*- eller meldugbekæmpelse.

God timing af *Septoriabekæmpelsen* er vigtig. Resistensudvikling hos *Septoria* mod triazoler (indgår i både Bell, Viverda og Propulse) har medført, at den kurerende effekt er nedsat. Hvis der således er udløst bekæmpelse mod *Septoria*, bør bekæmpelsen ikke trækkes mange dage for at få fanebladet udviklet. Dette gælder i marker, hvor der har været 4 dage med nedbør fra vækststadium 32 (2 knæ udviklet) eller marker med meget *Septoria* på bladene højt oppe i afgrøden.

I marker med bekæmpelsesbehov, der ikke er så langt fremme i udviklingen (vækststadium 32,

2 knæ udviklet), anvendes i stedet fortsat Prosaro eller Proline Xpert, hvor Prosaro vælges i Benchmark og andre rustmodtagelige sorter.

Gulrust: I registreringsnettet er der fundet gulrust i Benchmark i 1 mark ved Ørsted på Djursland (1 procent angrebne planter). Fra praksis er den 16. maj også meldt om gulrust i Benchmark ved Grenå samt om meget kraftige angreb i en mark med Benchmark ved Egå. Tidligere er meldt om følgende fund af gulrust i Benchmark: 26. april på Nordfyn, 10. maj ved Køge og 11. maj ved Åbenrå.

Der er også meldt om gulrust i Substance i flere tilfælde, selv om sorten kun dækker ca. 1 procent af hvedearealet.

Meldug: der er udløst meldugbekæmpelse i ca. 10 procent af de ubehandlede marker, og mest meldug er fortsat fundet i Torp. Næstmest er fundet i Nuffield, KWS Cleveland og Hereford. Meldug anbefales i modtagelige sorter bekæmpet ved over 25 procent angrebne planter indtil begyndende skridning (vækststadium 40). Til bekæmpelse kan anvendes Talius, hvortil der er givet dispensation i 2017. Talius må anvendes 1 gang pr. vækstsæson. Talius har kun effekt mod meldug og anvendes derfor kun i blanding med ovennævnte midler. Der anbefales 0,08-0,1 l Talius på nuværende tidspunkt, hvor laveste dosis anvendes sammen med midler med bedst effekt mod meldug. Af ovennævnte midler har Propulse, Prosaro og Proline Xpert bedst effekt mod meldug.

TRITICALE

Gulrust har bredt sig i den forløbne uge, og der er udløst bekæmpelse i ca. 55 procent af de ubehandlede marker. Mest er fundet i Jura.

Der er udløst meldugbekæmpelse i ca. 25 procent af de ubehandlede marker.

Meldug bekæmpes i modtagelige sorter ved over 25-50 procent angrebne planter på nuværende tidspunkt.

Til bekæmpelse af meldug og rust kan f.eks. anvendes 0,3 l Orius (vær opmærksom på trazolreglerne). Ønskes ekstra meldugeffekt kan evt. tilsættes 0,08 l Talius, hvortil der er givet dispensation i 2017.

Det gennemsnitlige vækststadium er 37 (fanebladet synligt), mens de længst udviklede marker er i vækststadium 43 (fanebladets bladskede begynder at svulme).

I triticales er der forholdsvis få registreringer.

RUG

Skoldplet er mest udbredt. Meldug er fundet i enkelte marker. Brunrust er kun fundet i få tilfælde og med svage angreb (0,1-1 procent angrebne planter).

Meldug bekæmpes ved over 50 procent angrebne planter til og med gennemskridning.

Skoldplet bekæmpes også til og med gennemskridning. Evt. bekæmpelse af meldug og skoldplet er derfor snart ikke længere aktuel.

Brunrust bekæmpes ved over 10 procent angrebne planter indtil omkring blomstring.

Til bekæmpelse af meldug og brunrust kan f.eks. anvendes 0,25-0,3 l Orius eller 0,25 l Prosaro, såfremt der også er skoldplet. Ved meget skoldplet foretrækkes Proline Xpert. Ønskes ekstra meldugeffekt kan evt. tilsættes 0,08 l Talius, hvortil der er givet dispensation i 2017.

Det gennemsnitlige vækststadiet er 47 (første stak tæt på at være synlig), mens de længst udviklede marker er under skridning.

I rug er der forholdsvis få registreringer.

ALM. RAJGRÆS TIL FRØ

Der er fundet kronrust i knap 80 procent af markerne, men med svage angreb i de fleste tilfælde og op til 5 procent dækning. Der er fundet meldug i 55 procent af markerne, men med svage angreb i de fleste tilfælde og op til 5 procent dækning.

Det gennemsnitlige vækststadium er 34, mens de længst udviklede marker er i vækststadium 51 (begyndende skridning).

Evt. svampebekæmpelse anbefales ved 0,1 procent dækning af kronrust (få pustler pr. plante). Til bekæmpelse kan f.eks. anvendes 0,35 l Orius, som også har effekt på meldug.

Se uddybende data på nedenstående link.

- [Vinterhvede](#)
- [Vinterbyg](#)
- [Triticale](#)
- [Vinterrug](#)
- Alm [rajgræs](#)

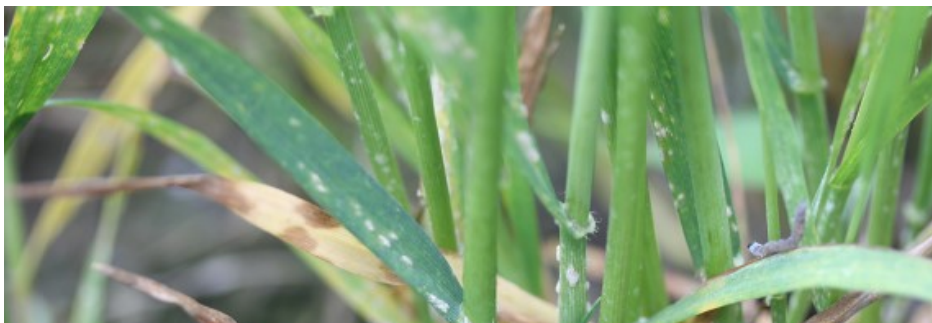
Billede 1. "Rede" af gulrust i hvedesorten Benchmark ved Åbenrå. Fotograferet 11. maj 2017 af Mogens Munk, LandboSyd.

Billede 2. Samme som billede 1. Gulrust i hvedesorten Benchmark ved Åbenrå. Fotograferet 11. maj 2017 af Mogens Munk, LandboSyd.

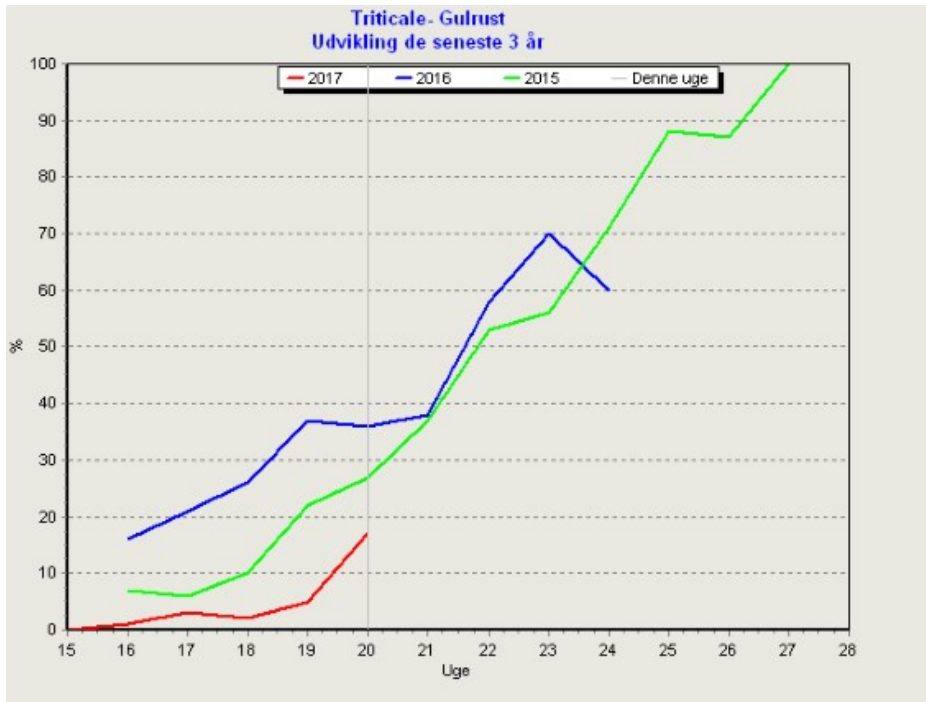

Billede 3. Meldug i hvedesorten Torp fotograferet 15. maj 2017.

Billede 4. Samme som billede 3. Meldug i hvedesorten Torp fotograferet 15. maj 2017.

Figur 1. Udviklingen af gulrust i triticale i 2017 og i de to foregående år.

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.